

ПОГЛЯДИ

Українці дякують за ініціативу щодо засудження Акції «Вісла»

На адресу маршалка Сейму РП Еви Копач, сеймової комісії нацменшин та її голови депутата Мирона Сича у зв'язку з ініціативою щодо політичного засудження Акції «Вісла» надійшли численні голоси подяки з боку різних українських громад. Ці голоси стають тим більш вартисними, що паралельно з сеймовою ініціативою потребу засудження депортації українців розкритикували, зокрема, кресові середовища та деякі політичні сили. Ця акція відбувається також шляхом персональних атак на М. Сича. Нижче друкуємо фрагменти документів, у яких висловлюється подяка за працю над постановою Сейму Польщі щодо засудження Акції «Вісла».

Z niepokojem przyjmujemy głosy tych osób i środowisk, które kwestionują potrzebę podjęcia przez Sejm RP uchwały potępiającej deportację 140 tys. osób narodowości ukraińskiej z ziem ojczyznych w południowo-wschodniej Polsce na ziemie północne i zachodnie. Z trudem pojmujemy to, że po ujawnieniu zła, jakie przyniosły naszym narodom nazizm i komunizm, są jeszcze organizacje i stowarzyszenia, które usprawiedliwiają represje wobec ludności cywilnej i stosowanie zbrodniczej zasady odpowiedzialności zbiorowej. Szczególnie w kraju, w którym narodziła się „Solidarność” – największy ruch wolnościowy i antytotalitarny w Europie. (...) Podjęcie przez Sejm RP uchwały potępiającej deportację ludności ukraińskiej będzie dla nas dowodem, że nasze działania spotkały się z odzewem Najwyższych Władz Rzeczypospolitej.

Dziękując Sejmowi RP za zaangażowanie liczymy, że w najbliższym czasie Parlament RP przyjmie uchwałę potępiającą masową deportację ok. 140 tys. obywateli Polski, co przyczyni się do odbudowania zaufania naszej społeczności do Państwa Polskiego i kontynuowania dialogu na temat tragicznych kart wspólnej historii

Z satysfakcją podkreślamy również zrozumienie Pani Marszałek dla inicjatywy KMNiE, a tym samym dla problemów mniejszości narodowych w naszym kraju. Ufamy, że dzięki takiej właśnie postawie Pani Marszałek oraz innych posłów, Sejm RP podejmie stosowną uchwałę i po ponad 65 latach odda sprawiedliwość osobom deportowanym oraz ich potomkom.

(...) z wielką nadzieją i poczuciem dokonującej się sprawiedliwości społeczność ukraińska w Polsce przyjęła informację o inicjatywie sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych przyjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej uchwały w sprawie akcji „Wisła”, zawierającej jednoznacznie negatywną jej ocenę. Taka uchwała miałaby charakter moralnej oceny represji państwa totalitarnego, opartych na kryterium etnicznych i skierowanych przeciwko grupie swych własnych obywateli.

Kilkudziesięcioletnia społeczność ukraińska Warmii i Mazur od 65 lat z nadzieją czeka na dziejową sprawiedliwość i wdzięczna jest posłom Sejmu RP za podjęcie działań na rzecz potępienia przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej deportacji obywateli polskich narodowości ukraińskiej w roku 1947 w ramach akcji „Wisła”.

Ta operacja o charakterze czystki etnicznej powodująca ogromne cierpienia i liczne ofiary śmiertelne, szczególnie w obozie koncentracyjnym w Jaworznie, wywarła trwały i głęboki wpływ na społeczność ukraińską trwający do dziś. Miarą rozwoju każdego państwa jest jego zdolność do zmierzenia się z własną historią oraz właściwa ocena błędów przeszłości. Tak uczynił na przykład rząd Kanady zawierając umowy zadośćuczynienia i potępiając represje, odpowiednio z czasów I i II wojny światowej, wobec miejscowej ukraińskiej i japońskiej społeczności. To znacznie pomogło Kanadzie w rozwoju jej wielonarodowego społeczeństwa.

(...) zwracamy się do Pani Marszałek o wprowadzenie do porządku obrad Sejmu przyjęcie przez Sejm proponowanej przez Sejmową Komisję Mniejszości Narodowych i Etnicznych uchwały, która zdejmie z nas piętno zło czynców i będzie moralnym zadośćuczynieniem za doznane przez nas krzywdy. Ten krok będzie bardzo ważnym wydarzeniem w relacjach polsko-ukraińskich.

Władze komunistyczne przeprowadzając akcję „Wisła” motywowały ją potrzebą likwidacji ukraińskiego podziemia. Z bogatej dokumentacji archiwalnej wytworzonej przez ówczesne władze komunistyczne jednak wynika, że deportacja ludności ukraińskiej miała również doprowadzić do jej wynarodowienia. Tylko tym można wytłumaczyć objęcie wysiedleniem byłych żołnierzy Wojska Polskiego i Armii Czerwonej narodowości ukraińskiej, czy też Ukraińców członków Polskiej Partii Robotniczej, jak również rodzin z terenów nie objętych działalnością Ukraińskiej Powstańczej Armii.

Mamy nadzieję, że polski Sejm w imię wyższych celów nie ulegnie politycznym manipulacjom i sprawiedliwie oceni tę mroczną kartę w historii. Wierzymy, że Akcja „Wisła”, jako akt deportacji obywateli polskich pochodzenia ukraińskiego, w najbliższym czasie zostanie odpowiednio oceniona i uznana za zbrodnię przeciwko ludzkości.

Tragizm tego przymusowego przesiedlenia był tym większy, że dotknęło ono głównie ludność wiejską, która pracowała na swojej ziemi, dziedziczonej od wieków przez kolejne pokolenia od swoich przodków. Przez to przywiązanie do niej nie wynikało tylko z pobudek ekonomicznych, ale przede wszystkim mentalnych i duchowych.

Potępienie przez Sejm RP deportacji Ukraińców – obywateli Polski, będzie świadczyło o dążeniu do przewyżczenia i likwidacji tragicznej spuścizny, którą pozostawił po sobie reżim komunistyczny. Będzie także ważnym krokiem na drodze do polsko-ukraińskiego pojednania i zbliżenia. Ukraińcy – polscy obywatele – od ponad 65 lat, czekają na to stanowisko najwyższych władz RP.

Uznanie przez polski parlament operacji Wisła za nieludzką i bezprawną zostanie przyjęte jako szlachetny gest wobec Ukraińców w Polsce, a także na całym świecie. Przede wszystkim będzie również ważnym krokiem na drodze do przyjaznych stosunków między nowymi pokoleniami Polaków i Ukraińców oraz między ich państwami.

W imieniu członków Stowarzyszenia Łemków w Kanadzie, często posiadających również obywatelstwo polskie, chcielibyśmy podziękować za inicjatywę Sejmu RP mającą na celu potępienie deportacji ludności ukraińskiej w ramach akcji „Wisła”. Taki gest byłby ważnym krokiem Polski w kształtowaniu demokratycznego społeczeństwa zgodnie z wartościami Unii Europejskiej, gdzie są przestrzegane prawa jednostki oraz polityczna i religijna tolerancja.

Federacja Ukraińskich Organizacji w Australii uznaje wysiłki Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP mające na celu uznanie Akcji „Wisła” za zbrodnię przeciwko ludzkości i potępienie deportacji ukraińskiej ludności z ziem ich przodków. (...) W 1947 r. ówczesny rząd RP całkowicie zignorował pragnienia mniejszości ukraińskiej, która nadal chciała żyć na ziemiach swoich przodków. Działanie to było tym bardziej bolesne, iż wiele osób objętych przymusowym wysiedleniem w ramach Akcji „Wisła” deklarowało lojalność wobec Polski.

Jest rzeczą bulwersującą i niedopuszczalną, że dyskusję nad tekstem uchwały, tak istotnej dla obecnych i przyszłych stosunków polsko-ukraińskich, próbuje się sprowadzić do ataków na życiorys, a nie do polemiki na argumenty. (...) Z akt śledztwa (Sr. 816/47) wynika, że ojciec posła M. Sycza, zarówno w trakcie śledztwa, jak i procesu, pozbawiony był całkowicie możliwości obrony, a okoliczności sprawy świadczą, iż skazanie jego stanowiło klasyczną zbrodnię sądową, jakiej dopuścili się funkcjonariusze państwa komunistycznego nie w związku z popełnionymi przez niego konkretnymi przestępczymi czynami, a wyłącznie z powodu jego przynależności do określonej grupy narodowościowej. (...) Fakt stosowania przez funkcjonariuszy grupy śledczej MBP w Jaworznie niedozwolonych metod przesłuchań, w tym znęcania się fizycznego i moralnego nad więźniami obozu w celu wymuszania przyznania się do stawianych zarzutów, potwierdziło śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Wojewódzką w Katowicach, sygn. akt V Ds. 18/95/S. W toku przeprowadzonego postępowania, którego najważniejsze ustalenia zawarto w postanowieniu z 8.11.1995 r., stwierdzono m.in. “W kontekście omówionego wyżej stanu faktycznego i prawnego bezspornie należy stwierdzić, iż w Centralnym Obozie Pracy w Jaworznie w latach 1947-1949 popełnione zostały zbrodnie przeciwko ludzkości na więźniach pochodzenia ukraińskiego”. (...)